

"Final de Festa", i ressopó.

per Josep Milà i Masoliver

Fa temps que tinc la feina de poeta desada al calaix de baix, el de les ocupacions pendents que m'esperen melangioses, i que jo desitjo cada dia que passa amb més delit.

En aquestes, vet aquí que el bon amic Jeroni Benavides, membre del consell de redacció de "Quadern", em demana que faci un escrit sobre el llibre de poesia "Final de Festa" de Jaume Subirana, darrer premi Carles Riba. Evidentment, no gosaré ara iniciar un estudi en profunditat ni tan sols fer una valoració d'aquelles que es fan en to seriós i paraules màgiques per tal que el lector es quedi convençut que qui escriu en sap molt de crítica literària. No. Només pretenc explicar planerament, amb la vostra aquiasència, allò que m'ha anat suggerint i recordant la lectura de "Final de Festa". És el meu ressopó, ben senzill i modest, al qual us convido. Un ressopó d'impressions personals acabada la festa.

Crec, tanmateix, que de bell antuvi és bo destacar algunes observacions que sobre el recull en qüestió fa una ploma prou reconeguda com és la de Joan Triadú: "Jaume Subirana és, tanmateix, jove - nascut fa vint-i-cint o vint-i-sis anys - i disposa amb intel·ligència dels dots d'una sensibilitat juvenil que, per natura, és amatent als records personals i els projecta al pas dels dies damunt la imatge de la mort. No és un novell, però; perquè fa quatre anys fou finalista del Carles Riba... amb el seu primer llibre conegut "Pel viure extrem". I Triadú afegeix: "...aquesta poesia és el resultat d'un equilibri més aviat insòlit, entre l'impuls de la creativitat -aquell primer vers de què parlàven els simbolistes- i la premeditació; una premeditació més pròpia, al capdavant, en general, de la narrativa que de la poesia en vers; o bé de la maduresa, amb totes les excepcions que calguin".

A partir d'aquí, permeteu-me que, tal com us deia abans, expliqui algunes sensacions, records o impressions que m'ha anat desvetllant la poesia de Jaume Subi-

Jaume Subirana

Final de Festa

rana. (I espero que em sabreu disculpar si en algun moment faig referència a escrits meus però és difícil deslliurar-se'n...). Serà, és, el ressopó de després del "Final de Festa", al qual he dit que us convidava.

Des del meu punt de vista, la poesia d'en Subirana palesa les inquietuds i els reptes dels escriptors joves, però ens els presenta de manera reposada, pensada i pensada. Això em fa venir a la memòria una frase d'un escrit per a mi inoblidable que m'adreça Pere Quart amb motiu del meu primer recull de poesia: "...La temàtica és variada i revela aquella melangia i aquelles indecisions que sovint acompanyen les adolescències. El moment és crític i pot ser decisiu. Vagues anhels, actituds meditatives, absència de frivolitat i de superficialitat. Esperances fantasioses. Gravetat i seny bàsics..." (març 1978). Melangia, indecisions, anhels, actituds meditatives... En la poesia de Subirana aquestes característiques convergeixen sobretot en l'impacte del pas del temps: "...i tot fuig en la nit i fugen en ple dia / amb la proclama silenciosa que l'excés / dels mesos, les setmanes i l'abans i l'ara / ens ha estat atorgat, mercè d'un rei magnànim / i terrible. Que tot ens serà pres."

El pas del temps se'ns apareix amb una concepció a la vegada cíclica i lineal, com diríem des de la sociologia. Cíclica, perquè cada poema correspon a un mes concret de l'any amb les seves característiques estacionals: "divendres, juliol / Vacances

/ Altra vegada tant de sol / i la calor que ens desabriga. / Allà al calaix, ¿hi trobaria / a punt les flors de l'any passat, / la lleugeresa, el passaport? / ¿Què deu haver-hi caducat?." O bé: "dimecres, juny / Matinada d'examen / Cimals immensos, llibres apilats / tanquen la tundra dels apunts..."

I concepció lineal del temps perquè podem copsar la preocupació pel demà, per l'enigma de l'esdevenidor ("dijous, desembre / La carta / A punt de caure, l'any té el pes eteri / d'una pinya petita, oberta. / Jo escric la carta al full de ratlles blaves / guarnit amb un estel i tres camells / amb cofres de misteri: / que l'arbre no s'esgoti, que la llum / esclati als ulls dels que esperem / com aleshores."), i per la rapidesa del pas del temps. (I vet aquí que el meu segon recull de poemes el vaig titular "Cinquanta-dos instants sense temps" i escrivia en un dels "instants": "...tan bo és cada gra / com un sol instant, sense esperar el proper / ni negar l'instant d'ara, que cal gastejar, / gra rera gra, i cap instant serà el darrer.").

També la solitud se m'ha aparegut en la lectura del llibre. Concretament, hi ha el poema "Beure sol" ("Glops lents. Ningú els destorba, es fan / més llargs a mida que el temps passa... ningú, no hi ha ningú. Què fa, doncs, ara? / Pot moure la cadira buida del davant, / que es vegi bé que és buida, mirar lluny. / Avui vindrà segur, li ho diu el cor. / I busca dintre seu monedes / amb què comprar la mica més d'espera."), poema que m'ha recordat moltíssim el meu "Cafè sol" ("El cafè amarg d'un silenci / que es nodreix de la fredor de marbres. / Els mots s'escolen per un racó / mentre la sala es va omplint de gent. / Tant sols una tassa potser et dispensi / de caure esvanit per la flaire / de les hores. I algun mot / escrit d'esma al tovalló de paper. / Vindran al teu racó fums d'oci / mal cremat; inconscientment resseguiràs cada / contorn: la taula, el cendrer, el got, / i et consumiràs sense saber quina hora és. / El

CLASSIC
club

Sant A. Mª Claret, 2
Tel. 725 01 26 - SABADELL

JOIERIA
SENSERRICH

de Teresa Senserrich
CASA FUNDADA EN 1882

Sant Quirze, 17 - Tel. 725 75 96
08201 SABADELL

tabac és tan innocent com la noia / del quadre, i els oblits són sucre / esmicolat que perdrà tot el sabor / si demà no conviendes algú més.”).

La solitud com a abstracció suggerent. La solitud que ens fa escriure amb més força i duresa. La semblança entre “Beure sol” i Cafè sol” m’ha produït una esgarri-fança d’emoció i sentiment.

D’altres poemes d’en Subirana, tanmateix, mostren la seva capacitat de reflectir situacions i vivències quotidianes, personals, amb una gran concisió poètica, sense extravagàncies, sense esforçar ni exagerar el llenguatge o les imatges. No sembla amoïnar-se massa pel ritme ni l’espectacularitat, ans al contrari. Escriu “frases curtes” (“Ara la narrativa és a tocar” ens diu Triadú), amb un to àgil i senzill, franc i original en les qüestions que tracta.

Hi he retrobat sovint l’apassionament desapassionat dels poetes joves, i les contradiccions, interrogants i dubtes provocats expressament per a donar un aire de relativitat i imprecisió a les sensacions que traspuen en el text. Tot, volgut i pretès.

Eixos creatius com ara els records, la mort, el temps..., i imatges suggerents a l’entorn de la nit, una carta, una cita, una telefonada, un paisatge..., ens els trobem en aquest recull, com acostuma a passar en la poesia jove. Però Subirana sap tractar-los amb la naturalitat pròpia dels oficis ben treballats. El record, per exemple, encén el poema “Record tèrbol d’estiu”: “No ho sap ben bé; li sembla que recorda / que feia bon temps, que reien junts / molt més sovint. Mirar-nos era llum / contra la tarda i quan ens separàvem / quedàvem amb les mans plene d’ahnel” .. i em retorna als meus: “Solitària ortografia del meu enyor, / els mots són graons que no van enlloc, / i només coneix el camí de l’amor / la clau de la memòria i el record.”

Vet aquí, doncs, algunes reflexions que m’ha despertat la lectura de “Final de Festa”, de Jaume Subirana. Aquest llibre conté tots els ingredients d’una poesia jove, ben construïda i àgil, i amb trets valuosos que fan esperar una bona trajectòria de l’autor en el camp de la poesia catalana més actual.

Poesia

per Núria Vancells

Avui amb un desig sorprenent, trec el clip de tots els fulls; reconec que no em cal apuntar el que vull fer demà. Arraconant moments que sempre proposo guardats, enganxats a la punta del full. He repetit vegades aquesta passejada i fins avui no m’he decidit a arrancar aquell clip que impedia que les coses fossin cada dia.

GISBERT Art

Rambla, 30 Tel. 725 43 69
SABADELL